

STAMNING

För föräldrar till små barn, skötare
och andra närstående

Hjälp barnet att tala mer flytande

Koncentrera dig på vad barnet säger, inte på hur det säger det.

Avbryt inte barnet och tala inte för barnet, utan låt barnet tala till punkt. Korrigera inte barnets tal.

Hjälp barnet att klara en tillfällig svår stamning genom att hålla dig själv lugn och behålla ögonkontakten.

Tala lugnt och utan brådska till barnet. Håll en liten, 2–3 sekunders paus innan du svarar barnet. På så sätt minskar känslan för barnet att det måste tala snabbt.

Tala till barnet i tydliga och enkla meningar. Fråga en sak i sänder.

Försök att göra talsituationen lugn genom att stänga av andra ljudkällor, t.ex. tv och radio.

När barnets tal blir mer flytande, ge barnet möjlighet att tala mycket. När barnets stamning är svårare, dra barnramsor och sjung mer med barnet, fråga mindre.

Bemöt det stammande barnet på samma sätt som andra barn; tillåt inte sådant som du inte heller tillåter andra barn. Lär även det stammande barnet att lyssna utan att avbryta när andra talar.

Ytterligare information

Ytterligare information om stamning, talterapi och kurser ger rådgivningsbyrån, talterapeuten på din hemort, Finlands stammarförening och Finlands Talterapeutförbund.

www.ankytys.fi
info@ankytys.fi

Oy Print Mill Ab, 2014

www.ankytys.fi
info@ankytys.fi

Ett litet barns tal kan sakna flyt på många sätt. Det är normalt att barnet slumpmässigt i sitt tal upprepar ett ord eller början av ett ord några gånger. Först om upprepningarna är längre och uppträder oftare i barnets tal är det fråga om egentlig stamning. Upprepningarna kan vara oregelbundna och kan även uppträda i mitten av ord. Utöver upprepningar kan ett stammande barn dra ut på ljudet i ett ord eller så kan talet avbrytas helt för en stund.

Visste du?

- Det finns alltid flera orsaker till stamning. Enligt dagens uppfattning är den grundläggande orsaken till stamning fysiologiska anlag. Därutöver krävs ytterligare en eller flera utlösande faktorer hos barnet självt eller miljön innan barnet börjar stamma. Anlag för stamning går ofta i släkten.
- Stamning kan börja i mycket olika åldrar. Ofta börjar stamningen i det skedet när barnet börjar använda uttryck med två ord. Barnet kan även börja stamma först i skolåldern.
- Rehabiliteringsprognosen för stamning är bra; man uppskattar att upp till 80 procent av de stammande barnen lär sig tala flytande före vuxen ålder.
- Stamning är betydligt vanligare hos pojkar än hos flickor.
- Stamning uppträder i talet i form av ofrivilliga u-u-upprepningar, tööjningar eller i form av att t___alet låser sig.
- Även extra rörelser, t.ex. blinkningar och huvudknyckningar, eller höjningar av röstläget kan vara förknippade med stamning.
- Frekvensen och typen av stamning hos ett barn varierar ofta beroende på situation och period.
- Små barn verkar inte alltid lägga märke till sin stamning. En del barn kan bli arga eller frustrerade över att deras tal inte flyter.

Vård av stamning

Även hos stammande barn flyter merparten av talet. I vården av stammande barn är det väsentligt att stödja ett naturligt flyt i talet. Det är viktigt att fundera över i vilka situationer barnet har extra bra flyt i talet. Är lugna situationer där barnet upplever att den vuxna har tid att lyssna till hjälp för barnet? Flyter talet bättre när det inte finns bakgrundsljud i talsituationen? Bli barnets tal lugnare och mer flytande om en vuxen ger barnet en lite långsammare talmoddell? Underlättar det för barnet om en vuxen undviker långa och invecklade meningar i sitt tal?

Det lönar sig att kontakta en talterapeut om en lätt stamning har pågått över ett halvt år eller om stamningssymtomen är så starka att barnet eller föräldrarna lider av dem. I stamningsterapi förstärks flytet i talet genom lekfulla övningar. Föräldrarna till småbarn deltar i talterapi och tillämpar de metoder som används i terapin i vardagslivet. Även för vuxna som sköter andras barn är det bra att känna till vilka metoder som kan användas för att stödja flytet i barnets tal.

Det lönar sig att tala om stamningen med barnet, åtminstone om du märker att barnet självt besvärar sig av det. Tala konkret, lugnt och beskrivande till barnet om stamning (t.ex. att orden studsar). Tala även öppet med den närmaste kretsen om barnets stamning.

Anpassningsträningsskurser anordnas för familjer till stammande barn så att föräldrar och barn kan träffa andra som är i samma situation och tala med experter. Även talövningar ingår i programmet på dessa kurser.